ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๙๒ ประจำวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙
ด้วงหนวดยาว(อ้อย)

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในทุกภาคของประเทศไทย ระวังการระบาดของด้วงหนาดยาวอ้อย โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกอ้อยในแถบภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย ประกอบกับเข้าสู่ช่วงฤดูแล้ง กลางวันมีอุณหภูมิสูง และฝนทิ้งช่วง ซึ่งสภาพดังกล่าวเหมาะต่อการระบาดของด้วงหนวดยาวอ้อย ดังนั้นเกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอ้อยอย่างสม่ำเสมอ หากพบการเข้าทำลายให้ดำเนินการป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dorysthenes (Lophosternus) bugueti* Guerin

วงศ์ : Cerambycidae

อันดับ : Coleoptera

รูปร่างลักษณะ

เป็นแมลงศัตรูพืชที่สำคัญชนิดหนึ่งของอ้อย

ไข่ เป็นรูปยาวรี สีน้ำตาลอ่อน ขนาดยาว ๓.๐ – ๓.๕ มิลลิเมตร กว้าง ๐.๘ – ๑.๐ มิลลิเมตร เปลือกไข่ค่อนข้างแข็ง

หนอน ลำตัวสีขาวนวลตลอดทั้งตัว รูปร่างแบนทรงกระบอกและแบนเล็กน้อย บริเวณอกกว้างกว่าส่วนท้องเล็กน้อย หัวกะโหลกมีสีน้ำตาลและมีขนาดเล็กกว่าลำตัวมาก ปากขนาดเล็กแต่มีเขี้ยวแข็งแรง ขามีขนาดเล็กมากจนแทบมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น เมื่อโตเต็มที่มีขนาดใหญ่มาก ๗๐ – ๑๐๐ มิลลิเมตร กว้าง ๒๐ – ๓๐ มิลลิเมตร หัวกะโหลกกว้าง ๑๒ มิลลิเมตร

ดักแด้ จะมีหนวด ขา และปีกอยู่ด้านข้างลำตัว เห็นชัดเจนยาวประมาณ ๔๐ – ๕๐ มิลลิเมตร กว้าง ๒๔ – ๒๖ มิลลิเมตร

ตัวเต็มวัย มีสีน้ำตาลแดง ยาวประมาณ ๒๕ – ๔๐ มิลลิเมตร กว้าง ๑๐ – ๑๕ มิลลิเมตร ตัวเมียตรงปลายปล้องสุดท้ายของส่วนท้องมีลักษณะมนส่วนตัวผู้ตรงปลายเว้าและมีขนที่หน้าอก

มักพบด้วงหนวดยาวอ้อยระบาดมากในดินร่วนปนทรายที่มี pH ๖.๙ ดินมีอินทรียวัตถุ ๑.๑๕ -๑.๒๒ % ทำความเสียหายให้กับอ้อยได้มากกว่าแมลงนูนหลวง เพราะมักแพร่กระจายได้ทั่วแปลงอ้อย ทำความเสียหายได้เป็นบริเวณกว้าง ผลจากการเข้าทำลายของหนอนด้วงหนวดยาวอ้อยทำให้ผลผลิตอ้อยลดลง ๑๓ – ๔๓ % น้ำตาลลดลง ๑๑ – ๔๖ % และอ้อยตอ ๑ ผลผลิตจะลดลงประมาณ ๔๔ %น้ำตาลลดลง ๕๗ %

copyright © 2014 กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ โทร 02 - 940 - 6190 - 1

ลักษณะการทำลาย

หนอนเริ่มเข้าทำลายอ้อยตั้งแต่ระยะท่อนพันธุ์ โดยเจาะไชเข้าไปกัดกินเนื้ออ้อยภายในท่อนพันธุ์ มีผลทำให้ท่อนพันธุ์อ้อยไม่งอก หน่ออ้อยอายุ ๑ – ๓ เดือน จะถูกกัดตรงส่วนโคนที่ติดกับเหง้าให้ขาดออกทำให้หน่ออ้อยแห้งตาย เมื่ออ้อยโตเป็นลำอาการเริ่มแรกพบว่า กาบใบและใบอ้อยแห้งมากกว่าปกติ ตั้งแต่ใบล่างขึ้นไปจนแห้งตายไปทั้งต้นหรือทั้งกออ้อย ขณะที่หนอนยังเล็กจะกัดกินอยู่ตรงบริเวณเหง้าอ้อย ซึ่งมีผลทำให้การส่งน้ำและอาหารจากรากไปสู่ลำต้นและใบน้อยลง เมื่อหนอนโตขึ้นขนาดยาวประมาณ ๔๐ มิลลิเมตร ก็จะเริ่มเจาะไชจากส่วนโคนลำต้นอ้อยขึ้นไปเพื่อกินเนื้ออ้อยจนบางครั้งทำให้ลำต้นอ้อยเป็นโพรงเหลือแต่เปลือก บางต้นหนอนเจาะสูงขึ้นไปจากส่วนโคนถึง ๔๐ เซนติเมตร จนทำให้ลำต้นอ้อยหักล้มและแห้งตาย

copyright @ 2014 กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ โทร 02 - 940 - 6190 - 1

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. ขณะที่ทำการไถไร่อ้อย ควรเดินเก็บหนอนตามรอยไถ ๑ – ๒ ครั้ง ก่อนปลูกอ้อย ส่งเสริมให้เกษตรกรนำตัวหนอนไปประกอบอาหาร

๒. ปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกมันสำปะหลังหรือสับปะรดแทนการปลูกอ้อย แม้ว่าหนอนชนิดนี้จะเข้าทำลายมันสำปะหลัง โดยเจาะเข้าไปที่โคนต้นมันสำปะหลังให้เป็นโพรง ลำต้นหักล้ม บางครั้งพบหนอนเจาะเข้าไปกินในหัวมันสำปะหลัง แต่การเข้าทำลายมันสำปะหลังก็รุนแรงน้อยกว่าในอ้อยมาก

๓. ในแหล่งที่พบการระบาด หลังวางท่อนพันธุ์ควรมีการพ่นด้วยเชื้อราเมตตาไรเซียมแล้วจึงกลบ จะสามารถป้องกันตัวหนอนได้ประมาณ 1 ปี ในกรณีที่ไม่มีตัวหนอนเข้าทำลายอ้อย แต่หากมีหนอนได้รับเชื้อราเข้าทำลาย เชื้อราสามารถกระจายต่อไปได้เรื่อย ๆ จากตัวหนอนที่ตาย

๔. อาจใช้สารเคมีโรยในร่องอ้อย endosuldan + fenobucarb (Thiocorb ๔.๕% G) อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่ แล้วจึงกลบร่อง หรือ ฉนดพ่นด้วยสาร fipronil (Asscend ๕% SC) อัตรา ๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดแล้วกลบดิน

๕. ในช่วงปลายมีนาคม - เมษายนของทุกปี ด้วงหนวดยาวอ้อยเริ่มออกจากดักแด้มาเป็นตัวเต็มวัย ใช้วิธีกลคือ ขุดหลุมดักจับ โดยตัวเมียหลังจากออกจากดักแด้จะปล่อยสารล่อทางเพศออกมา ตัวผู้ก็เดินตาม เมื่อตกลงไปในหลุมก็จะไม่สามารถขึ้นมาได้ และควรรองก้นหลุมด้วยพลาสติก เพื่อป้องกันการวางไข่ของด้วงหนวดยาวได้

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

เรียบเรียงโดย : กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

copyright @ 2014 กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ โทร 02 - 940 - 6190 - 1